

EL LLENGUATGE

Per què perquè?

Tractant d'aclarir la diferència entre **perque** (un sol mot) i **per que** (escrit separatament), es diu moltes vegades que a les frases interrogatives s'escriu sempre **per que** (separatament). Però això no és cert del tot: sovint, sí, però no sempre. Quan el mot **què** va precedit per la preposició **per** és, en la majoria dels casos, un pronom interrogatiu i així, lògicament, acostumem a trobar el conjunt **per que** en oracions interrogatives. Però també és possible, encara que no tan freqüent, que una d'aquestes oracions sigui una proposició complexa que n'inclou una de causal o una de final, resoltes amb la conjunció **perquè**.

Hem cregut trobar un exemple molt eficaç d'aquesta possibilitat d'usar, alhora, el conjunt **per que** i la conjunció **perquè** en oracions interrogatives, en unes frases (traduïdes, és clar) d'un pensament del cèlebre moralista francès Chamfort, en el qual deia que els qui impugnaven el seu testimoniatge a favor d'un amic, **perquè** el consideraven influït, **per** l'amistat, **prenien** la causa **per** l'efecte i l'efecte **per** la causa. I hi afegeix: «Per què suposen què en parlo bé **perque** és amic meu? ¿Per què no suposen més aviat que és amic meu **perque** se'n pot dir bé?» Hi diem, doncs, com cada interrogativa s'introdueix, efectivament, amb el conjunt **per que**, equivalent a «per quin motiu», propi de les oracions d'aquesta classe. Ara, això, no priva que cada una inclogui també una **ora** i/o **causal** (en parlo bé **perque** és amic meu i és amic meu **perquè** se'n pot dir bé), resoltes, lògicament i preceptivament, amb la conjunció **perquè**.